

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/29/2023
Identifikačné číslo spisu:	4318202816
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4318202816.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., Praha 4 - Michle, Želetavská 1525/1, IČO: 649 48 242, konajúca na území SR prostredníctvom organizačnej zložky: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, Bratislava, Šancová 1/A, IČO: 47 251 336, zastúpená advokátskou kanceláriou ALTER IURIS, s.r.o., Bratislava, Tolstého 9, IČO: 36 708 771, proti žalovaným: 1/ A. H., narodený XX. M. XXXX, E., O.. Z. L.H. XXX/XX, 2/ K. H., narodený XX. N. XXXX, E., O.. Z. L. XXX/XX, obaja zastúpení advokátskou kanceláriou KRÁL PARTNERS s.r.o., Košice, Kukučínova 7, IČO: 47 244 143, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 15C/39/2018, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 27. septembra 2022 sp. zn. 12Co/78/2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Nitre z 27. septembra 2022, sp. zn. 12Co/78/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom sp. zn. 15C/39/2018 zo dňa 17. decembra 2021 žalobu zamietol a žalovaným nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

1.1. Žalobca sa žalobou domáhal určenia, že právny úkon - darovacia zmluva zo dňa 12. apríla 2017, podľa ktorej bol Okresným úradom Levice povolený vklad vlastníckeho práva pod č V-1876/2017, uzatvorená medzi D. H. ako darcom a žalovanými ako obdarovanými, na základe ktorej došlo k bezodplatnému prevodu spoluvlastníckeho podielu D. H. na žalovaných k nehnuteľnostiam vedeným na Okresnom úrade Levice, katastrálny odbor, okres: Levice, obec: E., katastrálne územie: Č., zapísaným na LV č. XXX, je voči žalobcovi právne neúčinný.

2. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, o ktorom Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozhodol uznesením č. k. 12Co/78/2022 - 494 zo dňa 27. septembra 2022 tak, že výrokom I. odvolanie žalobcu odmietol. Výrokom II. žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že odvolanie neobsahovalo žiadne odôvodnenie a ani odvolací návrh, je v ňom však uvedená poznámka že odôvodnenie je súčasťou prílohy tohto formulára, pričom za

advokátsku kanceláriu ALTER IURIS, s.r.o., koná ako konateľ a advokát JUDr. Pavol Vaš. K tomuto podaniu bolo pripojené osobitne vyhotovené elektronicky zaslané odvolanie vo forme pdf a datované dňom 3. marca 2022 s odôvodnením a návrhom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. Konštatoval, že po oboznámení sa s obsahom spisu, vrátane elektronického súdneho spisu dospel k záveru, že zákonné podmienky pre vecné prejednanie odvolania nie sú splnené. Advokát konajúci za splnomocnenú advokátsku kanceláriu žalobcu totiž podpísal len formulárové elektronické podanie bez zákonných náležitostí odvolania s odkazom na to, že odôvodnenie podania a návrh rozhodnutia je súčasťou prílohy tohto formulára, ale tá zostala elektronicky nepodpísaná. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 127 CSP, § 373 ods. 1 CSP, § 386 písm. d) CSP, § 123 ods. 1, 2, § 125 ods. 1, 2, a § 2 ods. 1, § 2 ods. 3, § 23 ods. 1, § 24 ods. 5, § 25 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z.z., § 82 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch. Odvolací súd uzavrel, že v danom prípade samotný text odvolania v prílohe pdf pripojenej k formulárovému odvolaniu neobsahuje kvalifikovaný elektronický podpis (KEP) advokáta, konajúceho za advokátsku kanceláriu žalobcu. Vzhľadom na ustanovenie § 125 ods. 2 CSP, ide podľa názoru odvolacieho súdu o neodstrániteľnú vadu odvolania, v dôsledku čoho neprichádzal do úvahy postup smerujúci k odstraňovaniu tohto nedostatku. V tejto súvislosti poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 442/2021-41 zo dňa 3. februára 2022. V danom prípade odvolací súd neprihliadol na odvolanie vo formáte pdf bez autorizácie a pre vady odvolania podľa § 386 písm. d) CSP odvolanie žalobcu podané elektronickým formulárom síce s autorizovaným podpisom právneho zástupcu, ale bez jeho zdôvodnenia a bez odvolacieho návrhu, t.j. bez zákonných náležitostí, s jeho súčasným doplnením podaným v nepodpísanej prílohe (pričom zákon o e-Governmente vylučuje obsahovú náležitosť podania abstrahovať do prílohy k tomuto podaniu) odmietol. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 378 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaným voči žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľ mal za to, že v konaní došlo k vade, ktorá mala za následok skutočnosť, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.1. Dovolateľ uviedol, že podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie prostredníctvom elektronického formulára označeného ako „Podanie k spisovej značke“ cez portál www.ezaloby.sk, ktorý podpísal kvalifikovaným elektronickým podpisom právny zástupca žalobcu. Tento elektronický formulár bol označený ako odvolanie, pričom v rámci formulára je možné zakliknúť v časti B odôvodnenie podania: „Odôvodnenie podania je súčasťou prílohy tohto formulára“. Následne v časti C návrh rozhodnutia je možné zvoliť: „Návrh rozhodnutia je súčasťou prílohy tohto formulára.“ Týmto spôsobom to urobil aj žalobca v rámci svojho odvolania. Dovolateľ ďalej uviedol, že neoddeliteľnou súčasťou elektronického formulára, ktorý právny zástupca žalobcu podpísal kvalifikovaným elektronickým podpisom, čo potvrdil aj odvolací súd, je príloha tohto formulára označená ako „Znenie odvolania“. Je síce pravdou, že právny zástupca žalobcu nepodpísal vyššie uvedenú prílohu, avšak podľa názoru žalobcu tak ani nebol povinný urobiť, pretože právny zástupca podpísal formulár, ktorý predstavuje odvolanie žalobcu. Dovolateľ mal za to, že jeho odvolanie spĺňalo všetky náležitosti v zmysle CSP a zákona o e-Governmente.

3.2. Dovolateľ v tejto súvislosti poukázal na právne závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v uznesení sp. zn. 5Ndob/1/2022 zo dňa 26. januára 2022, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že: „ak aj súčasťou tohto formulára priamo textovo vyjadrené vecné odôvodnenie odporu nebolo, postačoval odkaz v príslušnej rubrike formulára na jeho prílohu obsahujúcu celý text odporu, vrátane jeho vecného odôvodnenia. Takto podaný odpor, z ktorého sú zrejme jeho náležitosti, vrátane stanovených v § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, je potrebné považovať za odpor podaný s vecným odôvodnením“. Aj keď nebolo zrejmé, či bola podpísaná aj príloha elektronického formuláru alebo výlučne len elektronický formulár odporu, dovolateľ mal za to, že uvedené závery možno analogicky aplikovať na prejednávany prípad. Odvolaciemu súdu vytýkal nesprávny procesný postup a napadnuté rozhodnutie považoval za arbitrárne a príliš formalistické. Poukázal pri tom na viacero rozhodnutí ústavného súdu ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva.

3.3. K argumentácii odvolacieho súdu rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS

442/2021-41 zo dňa 3. februára 2022, uviedol, že je založené na odlišnom skutkovom a právnom základe. V uvedenej veci bolo podané odvolanie prostredníctvom internetovej stránky www.slovensko.sk, spolu so sprievodným listom, ktorý obsahoval kvalifikovaný elektronický podpis a spolu s prílohou, ktorá obsahovala vecné odôvodnenie odvolania. Poukázala na skutočnosť, že v danom prípade nebolo odvolanie podané prostredníctvom na to určeného elektronického formulára cez www.ezaloby.sk, ktorý má iné obsahové náležitosti ako podanie urobené cez všeobecnú agendu. Dovolateľ mal za to, že pokiaľ odvolací súd v prejednávanej veci aplikoval predmetné rozhodnutie ústavného súdu, urobil tak nad rámec výkladu ústavného súdu.

3.4. Danosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP videl dovolateľ v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a to či má odvolací súd odmietnuť podané odvolanie postupom podľa § 386 písm. d) CSP, za okolnosti, keď na prílohe elektronického formulárového podania žalobcu chýba kvalifikovaný elektronický podpis právneho zástupcu žalobcu, ktorá obsahuje odôvodnenie a odvolací návrh, čím má žalobca postupovať v rozpore s § 125 CSP a s § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, alebo má odvolací súd vec prejsť a rozhodnúť, nakoľko elektronický kvalifikovaný podpis právneho zástupcu obsahuje elektronické formulárové znenie podania (odvolania), ktorého neoddeliteľnou súčasťou je nepodpísaná príloha obsahujúca dovolacie dôvody a odvolací návrh.

3.5. Dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu sa vyjadrili žalovaní, ktorí mali za to, že dovolanie nie je prípustné a navrhli dovolanie odmietnuť. Uviedli, že podľa aktuálnej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR je aj obsah dovolania nedôvodný a tým aj nesprávny. Podľa Ústavného súdu SR, napriek autorizácii sprievodnej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom advokáta, nemožno za rovnako autorizované považovať odvolanie žalobcu, ktoré tvorilo prílohu tejto správy. Na takéto podanie bez autorizácie nemožno prihliadnuť, keďže ide o podanie vo veci samej (§ 125 ods. 2 v nadv. na § 123 ods. 2 CSP). Odvolanie na ktoré súd v zmysle zákona neprihliada, nemôže vyvolať z procesného hľadiska riadny odvolací prieskum a nemôže viesť k štandardnému rozhodnutiu odvolacieho súdu o odvolaní, t. j. k potvrdeniu, zmene alebo zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru žalovaných nedostatok autorizácie nie je konvalidovaný ani tým, že kvalifikovaným elektronickým podpisom je autorizovaná sprievodná správa. V tejto súvislosti poukázali na odvolacím súdom prezentovaný nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 442/2021-41 zo dňa 3. februára 2022, ako aj uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 25. mája 2021 sp. zn. I. ÚS 223/2021, ktoré podľa žalovaných potvrdzujú správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež aj dôvodné.

6. Žalobca podal dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolací súd najskôr pristúpil k posúdeniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu rezultujúci v porušení práva na spravodlivý proces, považoval dovolaateľ postup, ktorým odvolací súd odmietol jeho odvolanie z dôvodu, že nespĺňalo náležitosti vyžadované zákonom, konkrétne absentujúci podpis na prílohe formulára vo formáte pdf, z ktorého dôvodu na túto prílohu neprihliadol a súčasné neuvedenie zdôvodnenia a odvolacieho návrhu v rámci autorizovaného formulára.

11. Podľa § 125 ods. 1, ods. 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizovanej podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

12. Podľa § 127 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis.

13. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, a) ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia “pokročilá” podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje, b) kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorého kvalifikovaný certifikát obsahuje minimálny súbor osobných identifikačných údajov reprezentujúcich jedinečným spôsobom fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, a ktorý zahrnul do autorizácie aj kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, ktorá určuje dátum a čas, po ktorom nastala autorizácia, ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis, ktorý musí byť úradne osvedčený.

14. Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala. Uznaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania, pri ktorom sa vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického

podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

15. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z., ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť, či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8.

16. Pre podanie vo veci samej v elektronickej podobe zákonodarca v ust. § 125 ods. 1, 2 CSP upravil, že podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe a zároveň musí byť autorizované podľa osobitného predpisu (zákon o e-Governmente). Ak je podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, treba ho dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu (zákon o e-Governmente), a ak sa dodatočne nedoručí súdu do 10 dní, na podanie sa neprihliada a súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Ak takéto podanie nie je autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente osobou, ktorá podľa obsahu toto podanie podala, pričom osoba ktorá ho podpísala kvalifikovaným elektronickým podpisom, na podpísanie takéhoto podania určeného súdu nebola oprávnená, súd pre nedostatok podpisu, ktorý je jednou zo základných náležitostí podania (§ 127 písm. e) CSP), na doplnenie ktorého súd pri elektronickom podaní vzhľadom na špeciálnu úpravu v § 125 ods. 2 CSP nevyzýva, toto podanie odmietne.

17. V posudzovanej veci žalobca podal proti meritórному rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie prostredníctvom elektronického formulára (ežaloby) verejne dostupného na webovej stránke ministerstva spravodlivosti, označeného ako „Podanie k existujúcej spisovej značke“, ktorý podpísal kvalifikovaným elektronickým podpisom právny zástupca žalobcu. Zároveň bola k formuláru priložená príloha vo formáte PDF súboru, avšak predmetná príloha, ktorá obsahovala podrobné odôvodnenie odvolania, ako aj odvolací návrh nebola podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom právneho zástupcu žalobcu. Z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe (č. l. 452), ako aj z odpovede oddelenia informatiky Krajského súdu v Nitre na žiadosť predsedníčky senátu Krajského súdu v Nitre (č. l. 492) je možné zistiť, že podanie príloha k formuláru na odvolanie nie je podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom právneho zástupcu žalobcu. Odvolanie odoslané vo forme formulára je autorizované, teda elektronicky podpísané. Príloha odvolania (dokument priložený k odvolaniu), ktorá obsahovala odvolacie dôvody autorizovaná, teda elektronicky podpísaná, nie je.

18. Vo veci bolo nesporné, že žalobca podal odvolanie formou formulára na to určeného, v ktorom uviedol o aké podanie ide, k akej spisovej značke ho robí a zároveň, že súčasťou (prílohou) tohto formulára bolo aj jeho odôvodnenie a návrh rozhodnutia. Sporné nebolo ani to, že odvolanie vo forme formulára bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, tak ako to ukladá zákon o e-Governmente. Sporné bolo, či je potrebné podpísať zaručeným elektronickým podpisom aj prílohy takéhoto formulára v prípade, že obsahujú odvolacie dôvody a odvolací návrh, a teda či takto podané odvolanie obsahuje náležitosti v zmysle § 363 CSP.

19. Vec prejednávajúci senát konštatuje, že v čase po podaní predmetného dovolania už najvyšší súd nastolenú problematiku riešil v skutkovo totožnej veci, a to v uznesení z 28. júna 2024, sp. zn. 4Obdo/19/2023 (R 50/2024). Najvyšší súd v predmetnom rozhodnutí dospel k nasledovným záverom:

19.1. Vo vzťahu k relevancii elektronických podaní, elektronické podanie má rovnaké účinky ako podanie v listinnej podobe (§ 28 ods. 1 zákona o e-Governmente), pokiaľ bolo autorizované podľa § 23 ods. 1 tohto zákona. Možno teda povedať, že pokiaľ bolo realizované elektronické podanie, ktoré zároveň aj spĺňalo požiadavku autorizácie v zmysle zákonných ustanovení a spolu s týmto podaním bola

doručená aj príloha obsahujúca časť odvolania, ktorá nebola takto autorizovaná, pričom ak by na ňu súd v tomto prípade neprihliadal, išlo by podľa dovolacieho súdu o prílišný formalizmus zo strany súdu. Vo vzťahu k naplneniu účelu príslušnej právnej normy sa vyjadril aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 269/2022 zo dňa 12. januára 2023, keď uviedol, že: „Všeobecné súdy musia v prípade posudzovania splnenia určitých formálnych podmienok vždy zohľadniť, či procesná strana naplnila účel, ktorý sleduje konkrétna právna norma. Bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup súdu.“ Záver odvolacieho súdu o tom, že nespĺňa náležitosti podľa ustanovenia § 363 CSP, je výsledkom takej aplikácie tohto ustanovenia, ktorý nesmeruje k naplneniu jeho účelu. Podľa dovolacieho súdu ide o príliš formalistickú právnu úvahu pri výklade tohto ustanovenia.

19.2. Najvyšší súd v kontexte uvedeného poukazuje na názor vyslovený ústavným súdom v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 474/2023 zo dňa 11. júna 2024, v ktorom konštatoval, že: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).“

19.3. Pri posúdení toho, či rozhodovanie vnútroštátnych súdov je zaťažené prílišným či nadmerným formalizmom, je nevyhnutné prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pričom k porušeniu práva na prístup k súdu dôjde v prípade, že stanovené pravidlo prestane slúžiť cieľu právnej istoty a riadnemu výkonu spravodlivosti a stane sa z neho bariéra znemožňujúca strane sporu prejednať jej spor meritorne pred príslušným súdom (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kart proti Turecku, sťažnosť č. 8917/05, rozsudok Veľkej komory z 3. 12. 2009, § 79 in fine). Základné právo na súdnu ochranu je v demokratickej spoločnosti natoľko favorizované, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany súdov) jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie (I. ÚS 2/08, IV. ÚS 197/2010).“

19.4. Ústavný súd tiež vo viacerých rozhodnutiach napr. v rozhodnutí II. ÚS 453/2023 uviedol, že: „účelom elektronického podania je zjednodušiť a zefektívniť civilné súdne konanie. Pri elektronických podaniach vo veci samej je prirodzene potrebné zabezpečiť dostatočnú verifikáciu osoby, ktorá podanie robila. Zákon preto predpisuje striktné formálne pravidlá a volí formu kvalifikovaného elektronického podpisu podľa zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Stanovenie týchto pravidiel je úplne pochopiteľné. Tieto pravidlá by však nemali prístup strán k súdu sťažovať až znemožňovať. Pokiaľ je prípustné odstraňovať vady listinných podaní, a to aj pri nedostatku podpisu (II. ÚS 350/2021) alebo nedostatku plnomocenstva, nie je rozumný dôvod, aby to pri elektronických podaniach s nedostatočnou, no stále zákonom predpokladanou autorizáciou nebolo možné. Potom by mali elektronické podania nevýhodnejší a prísnejší režim, čo iste nebolo cieľom zákonodarcu (III. ÚS 404/2023) V § 125 ods. 2 CSP formulovaná povinnosť doplniť elektronické podanie v lehote 10 dní zjavne smeruje voči elektronickým podaniam, ktorých autorizácia je na úrovni obvyčajného elektronického podpisu. Pri podaní elektronického podania vo veci samej bez akéhokoľvek vyššieho stupňa autorizácie si je sám podávateľ vedomý, že podanie vo veci samej v takej podobe nemôže vyvolať procesné účinky a treba ho doplniť, inak súd naň podľa § 125 ods. 2 CSP neprihliadne (tiež III. ÚS 404/2023).“ V rozhodnutí III. ÚS 404/2023 ústavný súd ešte poznamenal, že „elektronizácia justície je výzvou pre všetky právnické profesie, a preto je potrebné k posudzovaniu splnenia rôznych technických náležitostí pristupovať s porozumením. S porozumením aj k elektronickým podaniam procesných strán, ktoré nemožno pri každom technickom nedostatku nezvratne sankcionovať.“ Konštatoval tiež, že „bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup k súdu (III. ÚS 269/2022). Za súladný s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR považuje postup všeobecných súdov:...ktorý

je ústretovejší k právu účastníkov na prístup k súdu. Splnenie určitých formálnych náležitostí podaní, ako aj stanovenie podmienok konania dávajú súdnemu konaniu potrebnú formálnosť a jasné pravidlá. Tie však nemôžu byť vyžadované tak, že od účastníkov konania sa bude vyžadovať bezpodmienečná neomylnosť. Tak ako má súd právo na opravu svojich chýb prostredníctvom inštitútu opravy rozsudku alebo doplnenia rozsudku, určitá primeraná tolerancia by mala existovať aj vo vzťahu k prípadným nedostatkom úkonov strán sporu.“

19.5. Ústavný súd v rozhodnutí I. ÚS 223/2021 judikoval, že z ustanovenia § 125 ods. 2 CSP je zrejmé, že forma akou sa musí sporová strana obrátiť na súd, je jednoznačne ustanovená ako forma písomná, ktorá môže byť zachytená buď v listinnej alebo elektronickej podobe. Pri elektronickej forme podania vo veci samej platí, že ak toto nie je autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e- Governmente, súd naň od počiatku neprihliada ako na podanie písomné, a to, aby ho súd začal za takéto považovať, môže dosiahnuť ten, kto ho podáva, jedine tým, že ho v lehote do 10 dní od odoslania neautorizovaného elektronického podania podá znova ako autorizované elektronické podanie alebo ho dodatočne doručí v 10-dňovej lehote v písomnej podobe. Ak k dodatočnému doplneniu nedôjde, podanie nemá účinky písomného podania a súd naň neprihliada. Súčasne platí, že ten kto podáva podanie o veci samej elektronicke bez autorizácie, má povinnosť sám odstrániť tento nedostatok, a to bez ďalšej výzvy súdu, teda na strane súdu nie je zákonom daná povinnosť vyzvať na dodatočné doručenie podania (obdobne II. ÚS 442/2021).

19.6. Dovolací súd uzavrel, že“ „... v tomto prípade bolo odvolanie podané na samostatnom elektronickej formulári pre elektronické podanie odvolania, podpísanom zaručeným elektronickým podpisom, pričom priamo v tomto odvolacom formulári, v kolónke Odôvodnenie odvolateľ odkazuje na pripojenú prílohu k odvolaniu, v ktorej sú uvedené odvolacie dôvody. Príloha teda bola súčasťou daného elektronického podania, avšak už osobitne podpísaná nebola s tým tvrdením odvolateľa, že sa spravoval postupom a poučením uvedeným na stránke MS SR. Vzhľadom k tomu, že elektronický formulár odvolania bol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom, je podľa dovolacieho súdu možné jednoznačne verifikovať osobu, ktorá ho podávala, čím sa dosiahol zákonom sledovaný účel a zaručený elektronický podpis dodal tomuto elektronickému formuláru podobu, na ktorú súd musí prihliadať ako na podanie písomné, vrátane k nemu pripojených príloh. Relevantné v danom prípade bolo, že rubrika elektronicke podaného odvolacieho formulára určená pre odôvodnenie odvolania vyplnená žalobcom bola, hoci len odkazom na pripojenú prílohu formulára, v ktorej sa nachádzal celý text odvolania vrátane odvolacích dôvodov. Najvyšší súd vo svojom názore vychádzal z doktríny materiálneho poňatia právneho štátu, pričom poukazuje aj na spomínanú judikatúru ústavného súdu v tejto otázke. Iný postup súdu v tejto konkrétnej veci podaného odvolania by bol už príliš formalistický, hoci účel sledovaný zákonom o e- Governmente bol naplnený a odvolanie bolo dostatočne autorizované (obdobne aj 5Ndob/1/2022)“.

19.7. Záverom poukázal aj na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2023 zo dňa 8. novembra 2023, v ktorom vyjadril svoj právny názor vo vzťahu posudzovaniu odvolania, ktoré neobsahuje odvolacie dôvody, tzv. blanketové odvolanie (v danom prípade bolo odvolanie podané elektronicke so zaručeným elektronickým podpisom advokáta v posledný deň odvolacej lehoty s použitím formuláru na elektronické podanie, kde v kolónke predmet a text návrhu uviedol, že podáva odvolanie proti rozsudku s tým, že odôvodnenie odvolania je v prílohe a rovnako v prílohe je tiež petit odvolacieho návrhu, avšak uvedený elektronický dokument žiadne prílohy neobsahoval - tie boli doplnené až po odvolacej lehote v ďalšom elektronickej podaní). Veľký senát uviedol, že: „...vzhľadom na právnu úpravu uvedenú v § 380 CSP, z ktorého vyplýva, že dovolací súd môže v zásade prihliadať iba na dôvody vymedzené v podanom odvolaní, ktoré boli vymedzené v odvolacej lehote. Súd však musí z úradnej povinnosti prihliadať na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok (pozri ust. § 161 CSP). Z uvedeného preto následne plyní záver, z ktorého je možné zovšeobecniť právnu vetu v kontexte posudzovaného blanketového odvolania uvedenú vo výroku III: Aj v prípade tzv. blanketového odvolania je dovolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Preto bude zo strany odvolacieho súdu vždy jeho povinnosťou v zmysle uvedeného zákonného imperatívu, zdublikovaného v ust. § 380 ods. 2 CSP aj v prípade tzv. blanketového odvolania skúmať procesné podmienky, tak ako to má toto ustanovenie na mysli.“

19.8. A zároveň, že: „...ak dovolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v

procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí. Podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie prichádza do úvahy, ak je vo výroku vecne správne. V danom prípade však nedochádza k vecnému prieskumu výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale procesných väd v zmysle § 380 ods. 2 CSP vzhľadom na existenciu tzv. blanketového odvolania. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu akým spôsobom má odvolací súd rozhodnúť v uvedenom prípade.

19.9. Veľký senát vyslovuje názor, že ak odvolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, za použitia základných princípov uvedených v čl. 4 ods. 1 CSP, keď toto ustanovenie upravuje postup - spôsob rozhodnutia, najbližšie posudzovanej veci, a použitie tohto ustanovenia zároveň zodpovedá účelu a zmyslu uvedeného ust. § 380 ods. 2 CSP vykonať prieskum procesných väd z úradnej moci odvolacieho súdu aj pri tzv. blanketových odvolaniach.“

20. Vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu sa stotožňuje so závermi vyjadrenými v rozhodnutí sp. zn. 4Obdo/19/2023, považuje ich za prijateľné a nehodlá sa od nich odchýliť.

21. Pokiaľ ide o argumentáciu žalovaných týkajúcu sa rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 442/2021 zo dňa 3. februára 2022 dovolací súd uvádza, že predmetom ústavného prieskumu v tomto prípade bola otázka týkajúca sa postupu odvolacieho súdu pri podanom odvolaní elektronickou formou vo formáte MS Word, pričom nebolo autorizované podľa zákona o e-Governmente. Autorizovaná bola iba sprievodná strana. Naproti tomu v prejednávanej veci, ktorá je predmetom tohto rozhodnutia, bolo odvolanie žalobcu podané elektronicky prostredníctvom formulára na podanie odvolania, ktoré bolo autorizované podľa zákona o e-Governmente elektronickým podpisom a ako príloha bol k nemu pripojený súbor vo formáte pdf, ktorý obsahoval odôvodnenie tohto odvolania. Preto ide o inú situáciu aká nastala v konaní, prejednávanom v rozhodnutí ústavného súdu, ktorým argumentoval odvolací súd a na ktoré poukázali žalovaní.

21.1. Obdobne preto dospel k záveru, že odvolací súd, postupom, ktorým odmietol odvolanie podané elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, pričom odvolacie dôvody a odvolací návrh boli uvedené v súčasne pripojenej prílohe tohto elektronicky podaného odvolania, v ktorého kolónke odôvodnenie priamo odkazovalo na pripojenú elektronickú prílohu formulára, postupoval príliš formalisticky a zaťažil tak konanie vadou zmatečnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP.

21.2. Nedá sa v danom prípade konštatovať, že odvolanie nebolo podané so zaručeným elektronickým podpisom, keďže elektronický odvolací formulár bol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom a ani, že by neobsahovalo odvolacie dôvody, keďže tieto boli pripojené v prílohe k tomuto formuláru a na túto prílohu odkazoval aj text uvedený v kolónke odôvodnenie elektronického odvolacieho formulára. Zaručený elektronický podpis na odvolacom formulári a vo formulári výslovný odkaz v kolónke odôvodnenie v tomto prípade autorizovali aj pripojenú prílohu s dôvodmi odvolania. V takomto prípade by bolo príliš formalistické konštatovať, že odvolanie neobsahovalo odvolacie dôvody. Odvolací súd preto nesprávne postupoval, keď odvolanie žalobcu odmietol. Len na okraj, ešte dovolací súd poznamenáva, že ak odvolací súd považoval podané odvolanie za podané bez dôvodov, mal v zmysle vyššie citovaného uznesenia Veľkého senátu občianskoprávného kolégia NSSR preskúmať napadnuté rozhodnutie v rozsahu procesných väd v zmysle § 380 ods. 2 CSP, čo tiež odvolací súd neurobil, ale len odvolanie bez ďalšieho odmietol. V dôsledku tohto svojho nesprávneho procesného postupu znemožnil súd žalobcovi realizáciu jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, čím bola založená nielen procesná prípustnosť, ale aj dôvodnosť dovolania žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP. Vzhľadom na to najvyšší súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie o podanom odvolaní žalobcu (§ 450 CSP).

22. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušené rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 7Cdo/212/2014 a 8Cdo/130/2015).

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vec vráti odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.